

Wanda Szata

AIDS I ZAKAŻENIE HIV W 2000 ROKU *

Słowa kluczowe: AIDS, zakażenie HIV, epidemiologia, Polska, rok 2000

Key words: AIDS, HIV infection, epidemiology, Poland, 2000

AIDS w 2000 r.

W Polsce zgłoszono 114 zachorowań na AIDS rozpoznanych w 2000 r. - o 20 mniej niż w 1999 r. i o 8 mniej od mediany za lata 1996-1998. Zapadalność wynosiła 0,30 na 100 000 mieszkańców - podobnie jak w 1996 r.; w latach 1997-1999 mieściła się w granicach od 0,32 do 0,35.

Ponad jedną trzecią zachorowań rozpoznanych w 2000 r. (43) zgłoszono z opóźnieniem - do lutego 2002 r.

U chorych, u których rozpoznano AIDS w 2000 r., określono następujące choroby wskaźnikowe: kandydozę przełyku - u 32 osób, gruźlicę płuc i zapalenie płuc wywołane przez *Pneumocystis carinii* - po 21 osób, zespół wyniszczenia w przebiegu zakażenia HIV - u 15, encefalopatię związaną z zakażeniem HIV - u 11 oraz gruźlicę pozapłucną - u 10 osób.

Ponadto rozpoznano:

- dziewięciokrotnie - nawracające zapalenie płuc i toksoplazmozę mózgu;
- pięciokrotnie - zapalenie siatkówki wywołane przez wirus cytomegalii;
- czterokrotnie - pozapłucną kryptokokozę i zakażenie oportunistyczne bliżej nieokreślone;
- trzykrotnie - zakażenia bakteryjne u dziecka, zmiany wywołane przez *herpes simplex* i nawracającą posocznicę wywołaną przez niedurowe pałeczki z rodzaju *Salmonella*;
- dwukrotnie - chorobę wywołaną przez wirus cytomegalii i rozsianą lub pozapłucną mykobakteriozę wywołaną przez *Mycobacterium avium complex* lub *M. kansasii*;
- jednokrotnie - kandydozę oskrzeli, tchawicy lub płuc, chłoniaka Burkitta, chłoniaka immunoblastycznego oraz bliżej nieokreślonego.

Według danych zawartych w formularzach zgłoszeń zachorowań na AIDS zdiagnozowanych w 2000 r., z ogólnej liczby 158 chorób wskaźnikowych, 96 (60,8%) rozpoz-

* dane uzupełniane do lutego 2002 r.; pomoc techniczna: Irena Chrześcijańska i Maria Grażyna Dutkiewicz

nano metodami definitywnymi (rozstrzygającymi), podczas gdy dla chorób wskaźnikowych rozpoznanych w 1999 r. odsetek ten wynosił 67,4%.

Wśród chorób wskaźnikowych rozpoznanych w 2000 r. w sposób przybliżony najczęściej - bo dwunastokrotnie - wymieniano kandydozę przełyku, a ponadto po osiem razy: gruźlicę płuc, zapalenie płuc wywołane przez *Pneumocystis carinii* i toksoplazmozę mózgu.

Wśród zarejestrowanych zachorowań na AIDS zdiagnozowanych w 2000 r. jest dziesięć z rozpoznaniem chorób wskaźnikowych metodami przybliżonymi, choć europejska definicja przypadku AIDS skorygowana w 1993 r. nie uwzględnia takiej możliwości, a choroby te są bądź jedynymi, podanymi w formularzu zgłoszenia AIDS (zakażenia bakteryjne u dziecka - 1, choroba wywołana wirusem cytomegalii - 1, zmiany wywołane przez *herpes simplex* - 2, encefalopatia związana z zakażeniem HIV - 3 i zespół wyniszczenia w przebiegu zakażenia HIV - 1), bądź podano łącznie: encefalopatię związaną z zakażeniem HIV i zespół wyniszczenia w przebiegu zakażenia HIV (2 zachorowania).

W 2000 r. u 94 chorych z rozpoznaniem AIDS (82,5% ogółu) podano liczbę komórek CD4. U 42 chorych była ona niższa od 50 na mikrolitr, u 36 wynosiła od 50 do 199, a u 16 przewyższała 200.

Wśród chorych przeważali narkomani (56; 49,1% ogółu chorych) (tab. I); dwudziestu siedmiu z nich zakaziło się drogą ryzykownych kontaktów heteroseksualnych, szesnastu - drogą kontaktów homo-/biseksualnych, a dwoje dzieci - od matek zakażonych HIV; o trzynastu chorych w formularzach zgłoszenia AIDS nie podano informacji o drodze zakażenia HIV.

Zarejestrowano zachorowania 88 mężczyzn i 26 kobiet. Wiek chorych kształtował się następująco: cztery osoby w wieku poniżej 20 lat (dzieci: trzy- i jedenastomiesięczne, ośmioletnie oraz siedemnastolatka), 20-29 lat - 28 osób, 30-39 lat - 49, 40-49 - 29 oraz cztery osoby w wieku 50-59 lat.

Jak wynika z dochodzenia epidemiologicznego, przeprowadzonego przez pracowników Działu Epidemiologii Śląskiej Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Katowicach, dziewczynka z AIDS rozpoznany w wieku 8 lat mogła zakazić się HIV jako biorczydni preparatów krwiopochodnych, a 17-letnia dziewczyna - w związku z wykonaniem rozległego tatuażu.

W 2000 r. zachorowania na AIDS wystąpiły w czterech województwach.

W tych województwach ich liczba mieściła się w granicach od jednego - w świętokrzyskim i warmińsko-mazurskim do 21 (18,4% ogółu) w woj. dolnośląskim (tab. II). Zachorowań nie odnotowano w woj. małopolskim i podkarpackim.

W województwach, w których zarejestrowano AIDS, zapadalność wahała się od 0,07 w woj. warmińsko-mazurskim i 0,08 w świętokrzyskim do 0,71 w dolnośląskim, 0,73 w pomorskim i 0,75 na 100 000 w zachodniopomorskim.

W 2000 r. zmarło ogółem 40 chorych na AIDS - mniej o 20 (33,3%) niż w 1999 r. i o 11 (21,6%) od mediany za lata 1996-1998.

Umieralność wynosiła 0,10 na 100 000 mieszkańców, podczas gdy w 1999 r. - 0,16 - podobnie jak mediana za lata 1996-1998.

Tabela I. Liczba zachorowań* i zgonów** chorych na AIDS w Polsce w latach 1986-2000 wg drogi przenoszenia zakażenia

Table I. Number of AIDS cases* and deaths ** of AIDS sufferers in Poland in 1986-2000 by transmission group

Rok	Zachorowania								Zgony							
	H-/Bi	N	Hem	B	Het	Dz	I/Bd	Ogółem	H-/Bi	N	Hem	B	Het	Dz	I/Bd	Ogółem
1986	1							1	1							1
1987	1				1			2	1				1			2
1988	2							2	2							2
1989	17	7			1			25	11	3						14
1990	13	5			3			21	8	1			3			12
1991	16	25			4		1	46	9	3					1	13
1992	12	19	1		2		1	35	13	11			4			28
1993	20	32	1		11	2	3	69	12	14	2		4		2	34
1994	29	49	1	1	13	1	6	100	24	17		1	6	1	5	54
1995	27	54	1	1	20		12	115	18	37	1		16		6	78
1996	27	54	2		15	3	11	112	18	35	1	1	10	1	8	74
1997	25	64	1		16	2	14	122	10	34			7		10	61
1998	25	64			29	2	6	126	10	29			9		3	51
1999	30	76			17	4	7	134	15	33			5	1	6	60
2000	16	56			27	2	13	114	7	20			6		7	40
Razem	261	505	7	2	159	16	74	1024	159	237	4	2	71	3	48	524

* wg roku rozpoznania; ** wg daty zgonu; H-/Bi - homo-i biseksualiści, N - zakażeni w związku ze stosowaniem środków odurzających, Hem - chorzy na hemofilię, B - biorcy krwi i preparatów krwiopochodnych, Het - zakażeni drogą ryzykownych kontaktów heteroseksualnych, Dz - dzieci matek zakażonych HIV, I/Bd - inni/brak danych

* by year of the diagnosis; ** by year of death

Tabela II. AIDS w Polsce w latach 1986-2000. Zachorowania, zapadalność, zgony i umieralność. Podział wg województw
 Table II. AIDS in Poland in 1986-2000 by voivodeship. Number of AIDS cases, incidence per 100 000, number of deaths and death rate

Województwo	Zachorowania**							Zgony**						
	mediana 1996-1998		1999		2000		1986-2000	mediana 1996-1998		1999		2000		1986-2000
	l.	zap.	l.	zap.	l.	zap.	l.	l.	um.	l.	um.	l.	um.	l.
Polska	122	0,3	134	0,3	114	0,3	1024	61	0,2	60	0,2	40	0,1	524
1. Dolnośląskie	15	0,5	28	0,9	21	0,7	145	10	0,3	16	0,5	6	0,2	78
2. Kujawsko-pomorskie	10	0,5	15	0,7	10	0,5	82	8	0,4	2	0,1	7	0,3	42
3. Lubelskie	3	0,1	3	0,1	3	0,1	23	1	0,1	2	0,1			11
4. Lubuskie	7	0,6	4	0,4	7	0,7	44	2	0,2	4	0,4			18
5. Łódzkie	5	0,2	3	0,1	4	0,2	48	2	0,1			2	0,1	25
6. Małopolskie	1	0,0	1	0,0			5	0	0,0					2
7. Mazowieckie	24	0,5	16	0,3	7	0,1	264	13	0,3	6	0,1	3	0,1	145
8. Opolskie	3	0,3	4	0,4	4	0,4	23	1	0,1	1	0,1	2	0,2	9
9. Podkarpackie	0	0,0					6	0	0,0					4
10. Podlaskie	1	0,1	2	0,2	3	0,3	10	0	0,0	2	0,2	1	0,1	5
11. Pomorskie	15	0,8	16	0,7	16	0,7	116	6	0,3	9	0,4	5	0,2	58
12. Śląskie	16	0,3	26	0,5	18	0,4	140	6	0,1	10	0,2	6	0,1	65
13. Świętokrzyskie	1	0,1	3	0,2	1	0,1	10	1	0,1	2	0,2			7
14. Warmińsko-mazurskie	3	0,2	2	0,1	1	0,1	15	1	0,1	2	0,1	1	0,1	7
15. Wielkopolskie	5	0,1	5	0,2	6	0,2	38	3	0,1	4	0,1	3	0,1	24
16. Zachodniopomorskie	9	0,6	6	0,4	13	0,8	55	5	0,3			4	0,2	24

* rejestrowanie wg miejsca zamieszkania; ** za lata 1986-1998 jako liczbę zachorowań, zgonów i liczbę ludności przyjęto liczby z byłych województw, które w 1999 r. weszły w skład województw nowego podziału administracyjnego kraju; ludność za 1999 r. i 2000 r. - stan w dniu 30.06 - dane GUS; l. - liczba, zap. - zapadalność na 100 000 mieszkańców; um. - umieralność na 100 000 mieszkańców; 0 - wystąpiły zachorowania lub zgony

Wśród zmarłych było 20 narkomanów, po 7 homo-/biseksualistów i bez informacji o drodze zakażenia HIV oraz 6 zakażonych drogą ryzykownych kontaktów heteroseksualnych.

Zmarło 33 mężczyzn i 7 kobiet.

Zgony chorych na AIDS odnotowano w 11 województwach. Nie wystąpiły one w: lubelskim, lubuskim, małopolskim, podkarpackim i świętokrzyskim. W pozostałych województwach liczba zgonów wahała się od jednego w woj. podlaskim i warmińsko-mazurskim do siedmiu w kujawsko-pomorskim. Umieralność mieściła się w granicach od 0,07 w warmińsko-mazurskim do 0,33 w kujawsko-pomorskim.

AIDS w latach 1986-2000

Od rozpoczęcia rejestracji do 31 grudnia 2000 r. rozpoznano w Polsce i zgłoszono do Zakładu Epidemiologii PZH 1024 zachorowania na AIDS. Spośród nich po zakończeniu roku 2000 zgłoszono z opóźnieniem: 1 zachorowanie rozpoznane w 1989 r., 1 - w 1994 r., 1 - w 1995 r., 3 - w 1996 r., 5 - w 1997 r., 7 - w 1998 r., 15 - w 1999 r. i 43 rozpoznane w roku 2000.

U chorych, u których AIDS rozpoznano w latach 1986-2000 określono następujące choroby wskaźnikowe: kandydozę przełyku - u 267 osób, zapalenie płuc wywołane przez *Pneumocystis carinii* - u 169 osób, zespół wyniszczenia w przebiegu zakażenia HIV - u 130, gruźlicę płuc i zakażenie oportunistyczne bliżej nieokreślone - po 128 osób, encefalopatię związaną z zakażeniem HIV - u 98, nawracające zapalenie płuc - u 94, toksoplazmozę mózgu - u 51, gruźlicę pozapłucną - u 43, kandydozę oskrzeli, tchawicy lub płuc i pozapłucną kryptokokozę - po 28, zapalenie siatkówki wywołane przez wirus cytomegalii - u 26, mięsaka Kaposiego - u 22, zmiany wywołane przez *herpes simplex* - u 17, chorobę wywołaną wirusem cytomegalii i zmiany rozsiane lub pozapłucne wywołane przez *Mycobacterium avium complex* lub *M. kansasii* - po 16, inne mykobakteriozy - u 15, nawracającą posocznicę wywołaną przez niedurowe pałeczki z rodzaju *Salmonella* i chłoniaka immunoblastycznego - po 14, postępującą wieloogniskową leukoencefalopatię - u 13, liczne lub nawracające zakażenia bakteryjne i chłoniaka Burkitta - po 12, chłoniaka bliżej nieokreślonego - u 7, chłoniaka pierwotnego mózgu - u 5, kryptosporydiozę i inwazyjnego raka szyjki macicy - po 2 osoby oraz kokcydioidomykozę i izosporydiozę - po jednej osobie.

Na 201 zachorowań na AIDS rozpoznanych w latach 1986-1993 w 110 pierwszą chorobą wskaźnikową było zakażenie oportunistyczne bliżej nieokreślone, a wśród zachorowań z lat 1994-2000 - w siedemnastu.

Wśród 1024 chorych z AIDS rozpoznanych w latach 1986-2000 najwięcej było narkomanów i znaczną grupę stanowili homo- i biseksualiści (odpowiednio: 49,3% i 25,5% ogółu); 15,5% chorych - to zakażeni drogą ryzykownych kontaktów heteroseksualnych. Wśród ogółu chorych przeważali mężczyźni (81,8%) (tab. III), a najliczniejsi byli chorzy mieszkający w woj. mazowieckim (25,7%); w pięcioletnich grupach wieku najwięcej było: 30-34 - latków - 238 (23,2% ogółu chorych), a ponadto: 20-24 - latków - 205 i 35-39 - latków - 187.

W latach 1986-2000 AIDS stwierdzono u 186 kobiet. Najwięcej z nich (107; 57,5% ogółu kobiet z AIDS) zakaziło się w związku ze stosowaniem środków odurzających, a 55 - drogą ryzykownych kontaktów heteroseksualnych; ponadto było wśród nich:

Tabela III. Zachorowania na AIDS w Polsce w latach 1986-2000. Podział wg płci, wieku i drogi przenoszenia zakażenia

Table III. AIDS in Poland in 1986-2000 by gender, age* and transmission group

Wiek (lata)	Płeć			Droga przenoszenia zakażenia							
	M	K	ogółem	H-/Bi	N	Hem	B	Het	Dz	I/Bd	ogółem
< 20	16	10	26	1	3	3			16	3	26
20-29	205	78	283	34	193	2	1	36		17	283
30-39	364	61	425	97	251			56		21	425
40-49	182	27	209	81	55	2		45		26	209
50-59	55	9	64	36	3			20		5	64
> 60	16	1	17	12			1	2		2	17
Razem	838	186	1024	261	505	7	2	159	16	74	1024

* dokładny wiek (lata) w chwili rozpoznania AIDS; M - mężczyźni, K - kobiety, H-/Bi - homo- i biseksualiści, N - zakażeni w związku ze stosowaniem środków odurzających, Hem - chorzy na hemofilię, B - biorcy krwi i preparatów krwiopochodnych, Het - zakażeni drogą ryzykownych kontaktów heteroseksualnych, Dz - dzieci matek zakażonych HIV, I/Bd - inni/brak danych

* exact age (years) at AIDS diagnosis

siedem dziewczynek z matek zakażonych HIV, dwie bioreczynie krwi i piętnaście bez informacji o drodze zakażenia w zgłoszeniu AIDS.

W latach 1986-2000 odnotowano AIDS u osób mieszkających we wszystkich województwach (tab. II). Najwięcej zachorowań zarejestrowano w woj. mazowieckim - 264, a ponadto m.in.: 145 w dolnośląskim, 140 w śląskim i 116 w pomorskim. Po kilka zachorowań wystąpiło w województwach: podkarpackim (6) i małopolskim (5).

W latach 1986-2000 zgłoszono ogółem 524 zgony chorych na AIDS. Liczba zmarłych w poszczególnych województwach wahała się od dwóch (w woj. małopolskim) do 145 (w woj. mazowieckim); 78 zgonów zarejestrowano w woj. dolnośląskim, 65 - w śląskim i 58 - w pomorskim. Wśród zmarłych największy odsetek stanowili narkomani, a następnie homo- i biseksualiści (odpowiednio: 45,2% i 30,3%).

W latach 1986-2000 w 42,4% ogółu zachorowań na AIDS stwierdzono odstęp powyżej 3 lat między wykryciem zakażenia HIV a rozpoznaniem AIDS (tab. IV). W poszczególnych latach odsetek ten wzrastał - do najwyższego (54,5%) w 1996 r. W kolejnych latach mieścił się w granicach od 39,5% (w 2000 r.) do 50,8% (w 1999 r.).

U większości (79,0%) spośród 524 chorych na AIDS, którzy zmarli w latach 1986-2000, rozpoznano ten zespół w chwili zgonu lub przeżyli oni - od rozpoznania AIDS do zgonu - okres krótszy niż 1 rok. Pozostałe osoby (110) żyły po rozpoznaniu AIDS rok lub dłużej. Większość z nich (69 osób) zmarła w ciągu 2 lat od postawienia rozpoznania.

Tabela IV. AIDS w latach 1986-2000. Podział wg roku rozpoznania AIDS oraz czasu między stwierdzeniem zakażenia HIV i zachorowania na AIDS

Table IV. AIDS cases in 1986-2000 by year of diagnosis and interval between diagnosis of HIV infection and AIDS

Rok rozpoznania AIDS	Czas między stwierdzeniem zakażenia HIV i zachorowania na AIDS				
	rozpoznanie równoczesne	poniżej 1 roku	rok do 3 lat	powyżej 3 lat	ogółem
1986-1988	5	-	-	-	5
1989	14	4	5	2	25
1990	8	9	3	1	21
1991	5	20	19	2	46
1992	5	11	10	9	35
1993	14	15	13	27	69
1994	18	10	27	45	100
1995	24	19	14	58	115
1996	26	16	9	61	112
1997	26	17	21	58	122
1998	32	12	24	58	126
1999	33	9	24	68	134
2000	39	15	15	45	114
Razem	249	157	184	434	1024

Zakażenia HIV w 2000 r.

Od 1 stycznia do 31 grudnia 2000 r. u obywateli polskich wykonano ogółem 1 082 317 badań przesiewowych w kierunku przeciwciał anti-HIV (tab. V). W porównaniu z rokiem 1999 zbadano nieco więcej krwiodawców (o 9 098; 1,0%), lecz nieco mniej było badań pozostałych osób (o 3 649, tj. 3,2%).

W 2000 r. do Zakładu Epidemiologii PZH zgłoszono nowo wykryte zakażenie HIV 630 obywateli polskich (1999 r. - 527). Nadal przeważali zakażeni w związku ze stosowaniem środków odurzających: 333 osoby; 52,9% ogółu (1999 r. - 50,9%).

W 2000 r. grupa osób bez informacji o drodze zakażenia była liczniejsza o 39, chociaż zarówno w roku 1999 jak i 2000 nieznacznie przewyższała ona 36% ogółu nowo wykrytych zakażeń. Ponadto wiadomo m.in., że w 2000 r. co najmniej 35 osób (o 16 więcej niż w 1999 r.) uległo zakażeniu drogą ryzykownych kontaktów heteroseksualnych.

W 2000 r. liczba nowo wykrytych zakażeń na 100 wykonanych badań w kierunku przeciwciał anti-HIV, przeprowadzonych wśród homo- i biseksualistów wynosiła 8,2, a wśród stosujących środki odurzające we wstrzyknięciach -10,7 (tab. V) (w 1999 r. - odpowiednio: 10,9 i 7,0).

W 2000 r. wśród nowo wykrytych zakażonych osób nadal większość stanowili mężczyźni - 73,5% , w proporcji ponad 3 mężczyzn na 1 kobietę (463 mężczyzn, 152 kobiety, o 15 osobach nie było informacji o płci).

Kobiety, u których w 2000 r. nowo wykryto i zgłoszono zakażenie HIV, w większości przypadków uległy zakażeniu w związku ze stosowaniem środków odurzających (87; 57,2% ogółu zakażonych kobiet). W 1999 r. odsetek ten był mniejszy (49,6%), lecz

T a b e l a V. Nowo wykryte zakażenia HIV w 2000 r.

T a b l e V. Newly discovered HIV infections in 2000

Grupa badanych	Liczba badań ogółem ^a	W tym serologicznie dodatnich	
		liczba osób	częstość ^b
Homo- i biseksualiści	378	31	8,2
Stosujący środki odurzające	3 106	333 ^c	10,7
Osoby trudniące się prostytutką	146		
Biorcy krwi, nasienia, tkanek i narządów	15 494		
Chorzy na hemofilię	404		
Osoby z ww. grup - razem	19 528	364	1,9
Dawcy krwi	971 057	29 ^c	0,003
Inni/brak danych	91 732	238	x
Obywatele polscy ogółem	1 082 317	630	0,06
Obcokrajowcy	254	10	3,9

^a - bez MSW i PKP;

^b - liczba osób serologicznie dodatnich na 100 wykonanych badań;

^c - jeden kandydat na krwiodawcę zakaził się w związku ze wstrzykiwaniem środków odurzających, o pozostałych brak danych o drodze zakażenia

równocześnie częściej brakowało informacji o drodze zakażenia (2000 r. u 53 kobiet; 34,9% ogółu zakażonych kobiet i w 1999 r. u 51; 41,5%). Ponadto w 2000 r. wśród kobiet było 11 zakażonych drogą ryzykownych kontaktów heteroseksualnych oraz 8-latka zakażona prawdopodobnie jako biorczyni krwi i 17-latka zakażona prawdopodobnie w związku z wykonaniem rozległego tatuażu.

W 2000 r. wśród zakażonych nadal przeważały osoby młode, w wieku od 20 do 29 lat (313 osób; 49,7% ogółu zakażonych). W pozostałych grupach wieku było: poniżej 20 lat - 52 osoby (dwoje dzieci: roczne i ośmioletnie oraz 16-19 -latki), w wieku 30-39 lat - 142, od 40 do 49 lat - 78, od 50 do 59 lat - 21 i ponad 60 lat - 2 osoby; brak informacji o wieku 22 osób. Kobiety z zakażeniem HIV nowo wykrytym w 2000 r. były młodsze od mężczyzn: w wieku poniżej 30 lat było 70,4% kobiet i 53,6% mężczyzn.

W 2000 r. zgłoszono podejrzenie zakażenia HIV u jedenaścioro dzieci - po wykryciu przeciwciał anti-HIV w wieku poniżej 18 miesięcy.

Serologicznie dodatnie osoby, u których wykryto zakażenie HIV w 2000 r. miały miejsce zamieszkania na terenie każdego z województw (tab. VI). Najwięcej nowo wykrytych zakażeń odnotowano w woj. dolnośląskim (90), a następnie w woj. śląskim (73) i łódzkim (58). U 142 osób (22,5%) brak informacji o miejscu zamieszkania.

Liczba nowo wykrytych zakażeń na 100 000 mieszkańców Polski wynosiła 1,6. W poszczególnych województwach wahała się od 3,0 (w woj. dolnośląskim) do 0,1 (w woj. świętokrzyskim), a w sześciu województwach odpowiadała przeciętnej krajowej lub była wyższa.

Tab e l a VI. Nowo wykryte zakażenia HIV obywateli polskich w 2000 r., podział wg województw i grup zakażonych
 Tab l e VI. Newly discovered HIV infections of Polish citizens, by voivodeship and transmission group - 2000

Województwo	Grupa zakażonych						Razem		
	H-/Bi	N	D	Het	Dz	I/Bd	liczba	%	liczba na 100 tys. mieszkańców ²⁾
POLSKA	31	333 ³⁾	29 ³⁾	35	1	202	630	100,0	1,6
1. Dolnośląskie		60	8	3	1	17	90	14,3	3,0
2. Kujawsko-pomorskie		9 ³⁾	1 ³⁾	3	-	9	22 ³⁾	3,5	1,1
3. Lubelskie		11	-	-	-	5	17	2,7	0,8
4. Lubuskie		4	3	1	-	4	13	2,1	1,3
5. Łódzkie		24	1	5	-	27	58	9,2	2,2
6. Małopolskie		13	-	-	-	3	17	2,7	0,5
7. Mazowieckie	3	11	1	4	-	15	34	5,4	0,7
8. Opolskie	-	5	1	1	-	2	9	1,4	0,8
9. Podkarpackie	1	5	-	-	-	2	8	1,3	0,4
10. Podlaskie	-	11	2	-	-	7	20	3,2	1,6
11. Pomorskie	2	20	-	5	-	10	37	5,9	1,7
12. Śląskie	3	40	9	4	-	17	73	11,6	1,5
13. Świętokrzyskie	-	-	-	-	-	1	1	0,2	0,1
14. Warmińsko-mazurskie	2	28	1	1	-	9	41	6,5	2,8
15. Wielkopolskie	2	6	2	-	-	4	14	2,2	0,4
16. Zachodniopomorskie	3	17	-	4	-	10	34	5,4	2,0
Brak danych	9	69		4	-	60	142	22,5	x

^v rejestrowanie wg miejsca zamieszkania; H-/Bi - homo- i biseksualiści; N - zakażeni w związku ze stosowaniem środków odurzających; D - kandydaci na krwiodawców; Het - zakażeni drogą ryzykownych kontaktów heteroseksualnych; Dz - dzieci matek zakażonych HIV; I/Bd - inni/brak danych; ²⁾ ludność - stan w dniu 30.06.2000 r. - dane GUS; ³⁾ jeden kandydat na krwiodawcę zakażył się stosując środki odurzające, o pozostałych brak danych o drodze zakażenia

Podsumowanie

Zgłoszone z opóźnieniem zachorowania na AIDS zmieniły kształt końcowego odcinka krzywej liczby zachorowań z lat 1986-1999 i spowodowały, że jest ona ciągle krzywą wznoszącą się. Można to wyjaśnić wpływem dziesięciu lat - przeciętnego okresu rozwoju AIDS - od roku 1990, z maksymalną liczbą (809) nowo wykrytych zakażeń HIV w Polsce. Jednak wobec obserwowanego w krajach rozwiniętych od 1996 r. spadku liczby zachorowań na AIDS i zgonów, nasuwa się pytanie o skuteczność profilaktyki zakażeń oportunistycznych i stosowanego w Polsce leczenia antyretrowirusowego. Malejąca od 1995 r. liczba zgonów chorych na AIDS wydaje się mieć związek z tym leczeniem. Lecz dane GUS wskazują, że - poza zgłaszanymi do PZH zgonami chorych na AIDS z określonymi chorobami wskaźnikowymi - występują zgony zakażonych HIV bądź z bliżej nieokreślonym zespołem nabytego upośledzenia odporności, bądź z bliżej nieokreślonym zespołem związanym z AIDS (AIDS - Related Complex - ARC) (B24 wg X rewizji Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych). W świetle powyższego, liczba dotychczas zgłoszonych zachorowań, szczególnie rozpoznanych w 2000 r. i liczba zgonów chorych na AIDS może okazać się niepełna.

Po 1990 r. - z największą, jak dotychczas, liczbą nowo wykrytych zakażeń HIV - rejestrowano od 384 (w 1993 r.) do 637 (w 1998 r.) nowo zdiagnozowanych zakażeń. Nadal wśród chorych na AIDS i zakażonych HIV przeważały liczebnie osoby stosujące środki odurzające, lecz rosło znaczenie ryzykownych zachowań heteroseksualnych. Utrzymuje się wysoki odsetek nowo wykrytych zakażeń HIV, zgłaszanych bez informacji o drodze zakażenia.

W najbliższej przyszłości na jakość gromadzonych danych epidemiologicznych może wpływać m.in.: dostępność badań w kierunku HIV, kompletność danych, terminowość zgłoszeń oraz zgodność rozpoznań AIDS z obowiązującą definicją.

W Szata

AIDS AND HIV INFECTION IN POLAND IN 2000

SUMMARY

By the end of 2000 cumulative numbers of 1 024 AIDS cases and 524 AIDS deaths were diagnosed and registered in Poland. Until 1999 (134 new AIDS cases) number of annually diagnosed AIDS cases remained relatively low, but continuous increasing of new diagnoses has been observed. Regardless of possible influence of highly active antiretroviral treatment, AIDS figures - especially registered for 2000 - can be incomplete, like numbers of AIDS deaths decreasing since 1995.

The biggest amount of newly discovered HIV infections (809) was reported in 1990. Next years these numbers ranged from 384 in 1993 to 637 in 1998. Majority of AIDS cases and HIV - infected persons in Poland were drug users, respectively 49,3% and 63,7%. Persons affected heterosexually and without information about the way of HIV transmission account for an increasing proportion of new infections.

Quality of collected epidemiological data will depend on easy access to HIV testing and quality of the data provided: data completeness, punctual notification and consistency with obligatory definitions.

Nr 2

AIDS i zakażenie HIV w 2000 r.

Adres autorki:

Wanda Szata

Zakład Epidemiologii Państwowego Zakładu Higieny

ul. Chocimska 24, 00-791 Warszawa